

Ekkerøy og Salttjern

Faktaark for prosjektet «Fugleturisme i Midt- og Øst-Finnmark», et prosjekt i «Naturarven som verdiskaper (M)»

Ekkerøy er et fuglereservat og et svært lett tilgjengelig fuglefjell, mest kjent for titusener av krykkjer. Men både sandstrendene og fjæra i området, samt fjorden utenfor, byr på et rikt liv av mange slags fugler og havpattedyr. Salttjern er en liten bygd med gode forhold for ender, vadere og måker. Her finnes lune fuglerike viker som er godt beskyttet på vindfulle dager.

Ekkerøy

Beste besøkstid

Krykkjene ankommer Ekkerøy i mars, av og til allerede i februar. I den perioden kan det være raske skifter mellom storm og uvær, istapper i klippene, måneskinn og nordlys - så disse første ukene kan gi helt spektakulære naturopplevelser. Artsmangfoldet, både på selve Ekkerøy og de omkringliggende områdene, blir imidlertid noe helt annet fra omkring midten av mai da de fleste fuglekikkere velger å komme.

Habitat og observasjonsarter

Ekkerøy har både gressletter, lyngmark, ferskvann, bratte klipper, sandstrender, fjære med råtnende tang og skjermede sjøområder. Denne variasjonen gir et

spennende og variert fugleliv på et nokså begrenset område. Turen over halvøya gir fin utsikt over fjorden, helt til Russland på klare dager, og er svært populær også blant folk uten spesiell interesse for fugler.

Det er fullt liv i fuglefjellene fra mars måned

Kurtiserende krykkjer

Havørna ses rundt Ekkerøy året rundt, med størst antall på forsommeren.

Det går en merket sti gjennom reservatet med opplysninger om fugler, planter og krigsminner. På begge sider av adkomstveien ligger sjøen litt skjermet for vær og vind. Her kan det ses islom og gulnebbblom hvert år. Svartand, havelle og ærfugl er til dels tallrike, noe avhengig av årstid. Stellerand finnes om vinteren og et stykke utover våren, da laksand og siland blir mer vanlige. Storlom, smålom og storskarv opptrer jevnlig i bukta på østsida. Bestanden av rødnebbterne varierer noe, men hekker i til dels store antall.

På strendene er det ofte svært mye vadere, inkludert dvergsnipe. Ekkerøy er et ganske sikker lokalitet for sandløper i mai–juni. Fjæreplytt, myrsnipe, svømmesnipe, sandlo, tjeld og lappspove er vanlige arter, tidvis svært tallrike under trekket. Temmincksnipa mer fåtallig, mens brushanen blir stadig sjeldnere også her. Polarsnipene raster her sist i mai i flokker på 2000–3000 individer eller flere.

Lappiplerke og fjellerke er mest ettertraktet av spurvefuglene. Steinskvett og heipiplerke hekker over det meste av halvøya, skjærpiplerke mer fåtallig.

Havørna ses jevnlig, og i brukbare gnagerår vil fjellvåk og jordugle jakte her ute. Jaktfalk forsyner seg av krykkje i fuglefjellet, mens vandrefalken også kan ses på jakt etter større vadere langs fjæra.

I selve fuglefjellet dominerer krykkja fullstendig. Bestanden ble beregnet til 20 000 hekkende par i 1979, men har trolig gått litt opp og deretter mest ned siden den gang. I tillegg finnes en mindre krykkjekoloni i en vestvendt fjellvegg i selve bygda. Teist har etablert seg

som hekkefugl med noen få par de senere årene, mens lomvi og alke ser ut til å være sporadiske gjester.

Ravnen hekker like ved kolonien og plyndrer rutinemessig krykkjereirene. Tidlig i sesongen vil rosenrot pynte opp i fuglefjellet. Mot slutten av hekketida kan store bestander av finmarksbalderbrå, sammen med geiterams på toppen av klippene, ramme inn fuglene og gi flotte fotomotiver.

For den geologisk interesserte er det uvanlig fine rifler (bølgeslagsmerker) ytterst på Skagodden.

Når du er på Ekkerøy bør du også sjekke ferskvannsdammene og fjæra nedenfor E75 – fra avkjøringen til Ekkerøy og videre nordøstover mot Krampenes. Her finner du mange av de samme artene. Lillelveneset er et fint sted for temmincksnipe.

Adkomst

Avkjøringen til Ekkerøy ligger drøyt 13 km øst for Vadsø langs hovedveien E75.

Salttjern

Bygda Salttjern er en undervurert liten perle langs E75. Det er alltid verdt å sjekke den lille båthavna vest i bygda, men det er flest fugler i bukta med råtnende tang på østsida, samt på svabergene utenfor. Bukta er lun, og kan ha mye fugl når det er dårligere forhold andre steder. Hvis ikke vannstanden er for lav, får du oversikt fra alle sider av bukta - og kan dermed velge å stå med sola i ryggen det meste av døgnet.

Den skjermede bukta ved Salttjern frister både vadere, ender og spurvefugler.

Habitat og observasjonsarter

Store mengder polarsnipe, ofte flere tusen, samler seg her i siste halvdel av mai. En og annen brushane beiter her, men det er mest av lappspove, rødstilk, sandlo, myrsnipe, svømmesnipe, tjeld og steinvender. Dvergsnipa kan være nokså tallrik på høsttrekket, sotsnipa ses nokså jevnlig på samme tid, fjæreplytten mest fra vinter til forsommer. Fjellmyrløper er også påtruffet her.

Måkeflokkene på svaberget er verd å sjekke for mer uvanlige arter som sabinemåke. Rødnebbterna hekker år om annet.

Det er gode muligheter for å se stjertand på vårtrekk, og gjenværende stellerender opptrer tidvis her i juni. Ellers er ærfugl, stokkand, brunnakke, krikkand, toppand, laksand og siland ofte å se.

Lappiplerka liker åpne områder med noe krattskog

Rødnebbternebestanden går tilbake, men arten hekker fortsatt på Ekkerøy.

Ærfuglen er tallrik året rundt

Gråspurv, gulerle, steinskvett og piplerker jakter småkryp i fjæra. På oversida av veien hekker det gjerne lappiplerke, og bergirisk kan ses her. Se også opp for jaktende dvergfolk.

Adkomst

Bygda Salttjern ligger langs E75, omtrent 9 km øst for Vadsø og 4 km vest for Ekkerøy. Det er en stor parkeringsplass et par hundre meter øst for bygda.

Faktaarket er laget av Knut-Sverre Horn

Alle foto: © Knut-Sverre Horn

Polarsnipene opptre i tusenvis i slutten av mai og begynnelsen av juni

Brushanebestanden går dessverre kraftig tilbake, men arten kan fortsatt ses i fjæra på Salttjern og Ekkerøy.